

Til høringsparterne

Ref. MEGEVI

Den 3. marts 2021

Høring af udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022

Landbrugsstyrelsen sender hermed udkast til bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget for planperioden 2021/2022 i høring.

Bemærkninger til bekendtgørelsesudkastet bedes sendes til miljobio@lbst.dk (med cc til megevi@lbst.dk og tobfel@lbst.dk) **senest den 25. marts 2021 kl. 12.00** med angivelse af j.nr. 20-120-000005.

Eventuelle spørgsmål til det faglige indhold af materialet kan rettes til

- Mette Gemelcke Vingaard på megevi@lbst.dk eller på tlf. 23 35 39 52 eller
- Tobias Feld Snitkjær på tobfel@lbst.dk eller på tlf. 61 88 78 69.

Hørings svar bliver offentliggjort på www.hoeringsportalen.dk efter høringsfristens udløb, for så vidt disse ikke stammer fra ministerier eller myndigheder under ministerierne. Ved afgivelse af hørings svar samtykkes til offentliggørelse af hørings svaret, herunder afsenders navn og mailadresse.

Baggrund for den nye bekendtgørelse

Bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget har hjemmel i lov om jordbrugets anvendelse af gødning og om næringsstofreducerende tiltag (lov nr. 338 af 2. april 2019 med senere ændringer, herefter gødskningsloven).

Plantedækkebekendtgørelsen indeholder krav til virksomheder om etablering af efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder. Efterafgrøder omfatter i bekendtgørelsen både pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder. Bekendtgørelsen omfatter også regler om begrænsning i adgangen til at foretage jordbearbejdning og adgangen til at omlægge arealer med fodergræs på bestemte tidspunkter af året. De væsentligste ændringer er beskrevet i det følgende.

Nye definitioner

Listen over definitioner, der fremgår af bekendtgørelsens §2, er opdateret med følgende tilføjelser:

- Efterafgrødegrundareal, som er det areal, der ligger til grund for beregningen af en virksomheds efterafgrødekrav,
- Omdriftsareal, arealer, som defineret i bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v (Grundbetalingsbekendtgørelsen), der indgår i omdriften og dyrkes med henblik på produktion af afgrøder, eller arealer, der er til rådighed for produktion af afgrøder, men som ligger brak,

- Blomsterbrak/bestøverbrak, to braktyper, som defineret i grundbetalingsbekendtgørelsen, og der overholder de tilknyttede aktivitetskrav for hhv. blomsterbrak/bestøverbrak, som fremgår af samme bekendtgørelse.
- Præcisionslandbrug, der indføres som nyt alternativ til pligtige og husdyrefterafgrøder fra planperioden 2021/2022. Præcisionslandbrug er en dyrkningsform, hvor der anvendes teknologier, som muliggør positionsbestemt graderet gødningstildeling, der kan bidrage til en bedre udnyttelse af den anvendte gødning.

Mulighed for at etablere blomsterbrak og bestøverbrak efter efterafgrøder

Det bliver fra planperioden 2021/2022 muligt at etablere blomsterbrak eller bestøverbrak efter efterafgrøder, så disse to braktyper træder i stedet for kravet om etablering af en vårsået afgrøde. Det gælder kun de to braktyper; blomsterbrak og bestøverbrak med overholdelse af de tilknyttede aktivitetskrav som angivet i bekendtgørelse om direkte støtte til landbrugere efter grundbetalingsordningen m.v.

Ændringen vil også gælde for målrettet kvælstofregulering, men forventes først at blive implementeret for de frivillige målrettede efterafgrøder med tilskudsbekendtgørelsen for 2022. Dog således at det også vil få virkning for kravet om forårssåede afgrøder, der skal følge efter de målrettede efterafgrøder, der etableres i 2021.

Tilføjelse af tre nye arter til efterafgrøder

På baggrund af resultater fra Aarhus Universitets screeningsforsøg med afgrøder tilføjes tre nye arter til listen over godkendte efterafgrøder; klinte, morgenfrue og hjulkrone.

Justering af kvotereduktion ved brug af fleksible frister

I 2019 blev det muligt at anvende fleksible frister for etablering af efterafgrøder, hvor landbruger kan udskyde etableringsdatoen fra 20. august til 7. september mod en reduktion af kvælstofkvoten. Kvotereduktionen ved sen etablering blev fastlagt på baggrund af ét års data. På baggrund af 2 års forsøgsdata fra Aarhus Universitet vurderer Landbrugsstyrelsen, at kvotereduktionen for de gældende så-intervaller kan nedjusteres. Landbrugsstyrelsen vurderer, at der ikke er fagligt grundlag for at foretage kvotereduktion på dagsbasis, som det har været ønsket fra erhvervet. Landbrugsstyrelsen forventer, at kvotereduktionen revurderes, når der foreligger tre års forsøgsdata fra Aarhus Universitet.

Efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter som alternativ til efterafgrøder

Som noget nyt kan kvælstoffikserende arter anvendes som alternativ, hvis de indgår i blanding med ikke-fikserende efterafgrøder (dog ikke med de nye arter af efterafgrøder klinte, morgenfrue og hjulkrone). Omregningsfaktoren mellem efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter og efterafgrøder er i udkast til bekendtgørelsen fastsat til 1:1. Betingelserne for anvendelse af dette alternativ er, at der maksimalt udsås 25 pct. af frøantal af de kvælstoffikserende afgrøder i artsblanding med ikke-fikserende efterafgrøder, og der anvendes vinterfaste arter, som fremgår af bilag i bekendtgørelsen. Virksomheden skal opbevare dokumentation for indkøb af anvendte efterafgrødeblandinger. Hvis dokumentationen mangler eller ikke kan fremskaffes, kan det medføre en bøde.

Yderligere må arealer med alternativet tidligst destrueres den 1. februar i det efterfølgende kalenderår uanset jordtype. Endelig gælder en højere eftervirkning for arealerne på 50 kg kvælstof pr. hektar (uanset anvendt mængde husdyrgødning og anden organisk gødning). Eftervirkningen fastsættes ikke i plantedækkebekendtgørelsen, men vil fremgå af § 3 i den for planperioden gældende bekendtgørelse om jordbrugets anvendelse af gødning, der forventes sendt i høring senere på året.

Betingelserne skal sikre, at anvendelsen af kvælstoffikserende arter ikke resulterer i en merudvaskning af kvælstof i forhold til ikke fikserende efterafgrøder.

De fleksible frister for etablering af efterafgrøder kan også benyttes ved anvendelse af alternativet mod samme kvotereduktion, som i øvrigt er gældende ved fleksible frister. Et areal etableret med efterafgrødeblandinger med kvælstoffikserende arter, der skal anvendes som alternativ til pligtige eller husdyrefterafgrøder, kan samtidig anvendes til opfyldelse af krav om udlægning af 5 % MFO. Hvis arealerne anvendes til opfyldelse af begge krav, skal begge ordningers regelsæt overholdes.

Anvendelse af præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder

Præcisionslandbrug er en dyrkningsform, hvor der gøres brug af specifikke teknologier og principper til at opnå en bedre fastlæggelse af kvælstofbehovet inden for marken og til at tildele gødningen mere præcist på marken. Der er dermed potentiale for at mindske overskuddet af kvælstof i jorden, hvorved risikoen for kvælstofudvaskning reduceres. Med udkastet til den nye bekendtgørelse kan præcisionslandbrug anvendes som alternativ til pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder fra planperioden 2021/2022.

Igennem de seneste tre planperioder har Landbrugsstyrelsen i samarbejde med 20 landmænd gennemført et pilotprojekt om præcisionslandbrug. Pilotprojektet er gennemført i regi af partnerskabet om præcisionslandbrug og smart regulering, der er et samarbejde mellem Miljø- og Fødevarerministeriet og Landbrug & Fødevarer. De 20 landmænd har bidraget til, at Landbrugsstyrelsen nu har opnået værdifuld erfaring med at administrere dokumentationen af anvendelsen af teknologier. Samtidig er der indsamlet data, der kan bruges i det videre arbejde med at evaluere miljøeffekten af præcisionslandbrug. Med udgangspunkt i de erfaringer og resultater, der er opnået med pilotprojektet, vil præcisionslandbrug med den nye bekendtgørelse blive implementeret som et nyt alternativ til efterafgrøder. Der vil være tilknyttet en række betingelser for anvendelse af præcisionslandbrug som alternativ til efterafgrøder. Betingelserne skal sikre, at der opnås den forventede kvælstofeffekt af virkemidlet, og der stilles derfor krav om dokumentation for opfyldelse af betingelserne. Hvis dokumentationen mangler eller ikke kan fremskaffes, kan det medføre en bøde.

Omregningsfaktoren mellem præcisionslandbrug og efterafgrøder er i udkastet til bekendtgørelsen fastsat til 11:1 – dvs. 11 ha med præcisionslandbrug kan erstatte 1 ha efterafgrøder. Miljøeffekten vil blive yderligere kvalificeret i de følgende år, og den fastsatte omregningsfaktor vil derfor løbende blive vurderet, og kan blive tilpasset, hvis det viser sig nødvendigt.

Afskaffelse af omregningsfaktor for efterafgrøder ifm. overdragelse mellem virksomheder

Omregningsfaktoren for efterafgrøder blev indført i 2015 for at tage hensyn til forskel i kvælstofbelastning fra forskellige bedriftstyper. Med henblik på en forenkling af reglerne afskaffes kravet om anvendelse af omregningsfaktor for efterafgrøder ved handel med efterafgrøder mellem virksomheder og ved en virksomheds brug af efterafgrøder fra tidligere år (bankefterafgrøder) med virkning fra planperioden 2021/2022. Landbrugsstyrelsen antager, at miljøeffekten ved at fjerne kravet til omregningsfaktoren er lille.

Justering af betingelser ved handel med efterafgrøder mellem virksomheder

Fra planperioden 2020/2021 blev muligheden for at overdrage pligtige efterafgrøder og husdyrefterafgrøder afgrænset til kun at gælde overdragelse af efterafgrøder fra bedrifter, der udmeldes af Register for Gødningsregnskab, til andre bedrifter. Med henblik på en forenkling af reglerne afskaffes arealkravet om en forholdsmæssig fordeling af en ophørende virksomheds bankefterafgrøder i forhold til de modtagne virksomheders efterafgrødegrundareal med virkning fra planperioden 2021/2022.

Endvidere justeres ordlyden vedrørende indberetning efter 10. september af efterafgrøder modtaget fra en ophørt virksomhed. Med ændringen tydeliggøres det, at en virksomhed skal indberette modtagne efterafgrøder eller alternativer til efterafgrøder fra en virksomhed, ophørt i planperioden 2020/2021, senest 10. september 2021, ellers kan de ikke bruges til at opfylde virksomhedens efterafgrødekrav.

Justering af straffebestemmelser

Ved indførelse af de to nye alternativer til efterafgrøder stilles krav om dokumentation for opfyldelse af de tilknyttede betingelser. Det betyder, at landbruger ved manglende dokumentation kan få en bøde.

Husdyrefterafgrødekrav for planperioden 2021/2022

Husdyrefterafgrødekravet er blevet opgjort for planperioden 2021/2022 og fremgår af bekendtgørelsens bilag 2.

Agil erhvervsrettet regulering

Landbrugsstyrelsen har overvejet principperne for agil erhvervsrettet regulering og har vurderet, at de ikke er relevante for bekendtgørelse om næringsstofreducerende tiltag og om dyrkningsrelaterede tiltag i jordbruget.

Digitaliseringsklar lovgivning

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Liberal Alliance, Socialdemokratiet, Dansk Folkeparti, Enhedslisten, Alternativet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti har indgået aftale om digitaliseringsklar lovgivning. Bekendtgørelsens bestemmelser giver mulighed for digital understøttelse. I forbindelse med bekendtgørelsen indføres ikke nye metoder til digital indberetning.

Forholdet til EU-lovgivningen

Bekendtgørelsen indeholder bestemmelser, som gennemfører dele af nitratdirektivet (Rådets direktiv 91/676/EØF af 12. december 1991 om beskyttelse af vand mod forurening forårsaget af nitrater, der stammer fra landbruget). Bekendtgørelsen viderefører den hidtidige direktivimplementering. Bekendtgørelsen medfører ikke nye krydsoverensstemmelseskrav.

Erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger

De erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger til bekendtgørelsen er vedlagt.

Konsekvensvurderinger for Miljø, Natur og Klima

Der er udarbejdet en miljørapport over den pligtige efterafgrødeordning og ordningen for dyrkningsrelaterede tilag, som sendes i høring samtidig med plantedækkebekendtgørelsen. Høring over miljørapporten kan findes på høringsportalen <https://hoeringsportalen.dk/Hearing/Details/64884>.

Ikrafttrædelsesdato

Bekendtgørelsen forventes at træde i kraft den 1. august 2021.

Venlig hilsen

Miljø & Erhvervsregulering
Landbrugsstyrelsen